

Folketingets Udvalg for Digitalisering og IT

ERHVERVS MINISTEREN

22. maj 2024

Besvarelse af DIU alm. del. spørgsmål 138 stillet af Lisbeth Bech-Nielsen (SF) den 24. april 2024.

ERHVERVS MINISTERIET

Slotsholmsgade 10-12
1216 København K

Spørgsmål 138:

I Storbritannien er der rejst et gruppesøgsmål på vegne af 46 mio. Facebook brugere mod Meta/Facebook med påstand om misbrug af markedsdominans og dermed et forbrugertab på mindst 2 milliarder pund. Vil ministeren oplyse, hvilke muligheder der er i dansk lovgivning for at rejse en tilsvarende sag i enten Dansk eller Europæisk regi, jf. omtalen på <https://www.facebookclaim.co.uk?>

Tlf. 33 92 33 50
Fax 33 12 37 78
CVR-nr. 10 09 24 85
EAN nr. 5798000026001
em@em.dk
www.em.dk

Svar:

Regeringen har et stort fokus på den rolle, tech-giganter som Meta/Facebook spiller i det danske samfund. Tech-giganterne skal ikke styre udviklingen i samfundet. De skal leve op til de regler, som vi har vedtaget, og de skal tage ansvar for indholdet på deres platforme.

Derfor har regeringen også med DMA-loven sikret, at de danske konkurrencemuligheder muligheden for at gribe ind, så tech-giganterne ikke får mulighed for at trykke danske forbrugere og virksomheder. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen skal med DMA-loven varetage de danske erhvervs- og slutbrugeres interesser, hvis de helt store udbydere af online platforme ikke lever op til de krav, der er stillet fra EU. Samtidig har Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen fået nye beføjelser til at gennemføre undersøgelser på området.

Den britiske sag handler om, hvorvidt Facebook i strid med UK Competition Act har misbrugt en dominerende stilling på markedet for sociale netværksplatforme i Storbritannien ved at pålægge brugerne uretfærdige vilkår og betingelser, som har betydet, at brugerne har betalt en for høj pris (i form af personlige oplysninger, som fx kan bruges til personlige annoncer og reklame) i forhold til det produkt/den tjeneste, brugerne modtager (i form af ”gratis” adgang til Facebooks sociale netværksplatform).

Sagen er rejst af Dr. Liza Lovdahl Gormsen som et privat kollektivt søgsmål, hvor Meta Platforms Inc., der ejer Facebook, sagsøges for minimum 2,3 mia. britiske pund (ca. 20,5 mia. kroner) plus renter på vegne af 44

millioner britiske private Facebook-brugere. Sagen er anlagt som en såkaldt ”opt-out” sag, hvor alle brugere af Facebook i UK som udgangspunkt er omfattet af sagen, medmindre de aktivt melder sig ud.

Sagsøger har bl.a. lagt vægt på, at brugerne i perioden 2016-2019 ikke kunne undgå at acceptere, at Facebook indsamlede data om dem på tredjeparters platforme, samt at Facebook har opnået en ”overnormal” profit på salg af målrettet markedsføring.

I forhold til hvilke muligheder, der er i Danmark for at rejse en tilsvarende sag, kan det oplyses, at den danske konkurrencelovs § 11, stk. 3, nr. 1, og TEUF Artikel 102(a) indeholder et forbud mod, at en dominerende virksomhed misbruger sin stilling ved ”direkte eller indirekte påtvingelse af urimelige købs- eller salgspriser eller af andre urimelige forretningsbetingelser”. I en sag som den omtalte, vil det dog typisk være Europa-Kommissionen som er ’best placed’ til at vurdere, om det ville være relevant at rejse en sådan sag, idet der typisk vil være tale om forhold, som vedrører en række EU-lande.

Efter lov om adgang til anlæggelse af gruppesøgsmål til beskyttelse af forbrugernes kollektive interesser er der ikke mulighed for at anlægge ”opt-out” søgsmål i Danmark. Det skyldes, at det med ”opt-out” søgsmål ikke kan udelukkes, at søgsmålet kommer til at omfatte personer, der ikke har været opmærksomme på underretningen om søgsmålet og muligheden for framelding. Derudover vil der under sådanne søgsmål ikke nødvendigvis være en præcis viden om, hvor stor gruppen er, og hvilke personer, der vil være bundet af en eventuel dom.

Loven giver dog mulighed for på tværs af lande at anlægge ”opt-in” gruppesøgsmål, hvor forbrugeren aktivt skal tilmelde sig det konkrete søgsmål for at være omfattet. Det er alene myndigheder og organisationer, der er godkendt til anlæggelse af gruppesøgsmål, der kan anlægge grænseoverskridende gruppesøgsmål. På nuværende tidspunkt er det Forbrugerombudsmanden og Lægemiddelstyrelsen som er godkendt.

I Danmark er det kun Forbrugerombudsmanden, som kan føre ”opt-out” søgsmål efter retsplejelovens bestemmelser om gruppesøgsmål i kapitel 23 a, jf. markedsføringslovens § 35. Forbrugerombudsmanden kan således føre ”opt-out” sager i tilfælde, hvor søgsmålet vedrører krav af ringe størrelse, hvor det er klart, at kravene ikke kan forventes fremmet ved individuelle søgsmål, og det må antages, at et ”opt-in” gruppesøgsmål ikke vil være en hensigtsmæssig måde at behandle kravene på, jf. retsplejelovens § 254 e, stk. 8. Hvorvidt Forbrugerombudsmanden kan rejse et lignende gruppesøgsmål efter retsplejelovens regler vil bero på, hvorvidt betingelserne i retsplejeloven er opfyldt. Det skal i den sammenhæng bemærkes, at

Forbrugerombudsmanden er en uafhængig myndighed. Det er således ikke muligt at pålægge Forbrugerombudsmanden at rejse en sag.

Afslutningsvis kan det i øvrigt oplyses, at Europa-Kommissionen i marts 2024 har igangsat en undersøgelse af, om Facebooks betalingsløsning er i overensstemmelse med Digital Markets Act.

Med venlig hilsen

Morten Bødskov